

IMARES

PRODUS 1b

Stabiliteit mosselbanken

Jeroen M. Jansen, Carola van Zweeden, Bert Brinkman, Marnix van Stralen,
Tim Schellekens en Aad Smaal

IMARES

WAGENINGEN UR

Deze presentatie

- Ontwikkelingen PRODUS 3 / gesloten banken
- Ontwikkelingen PRODUS 1b
- Stabiliteitsonderzoek
- Najaarsinventarisaties
- Winterverlies en de stabiliteitskaart
- Effect van stroming en zeesterren in de winter
- Habitatmodellering
- Zeesterrenonderzoek (Antonio)

PRODUS 3 sublitorale natuurwaarden

- PRODUSvakken
  - Sidescan sonar (structuur analyse)
  - Zuigkor (mosselpopulatie en overig benthos)
  - Boxcorer (macrozoobenthos en sediment)
- Bodemvissenonderzoek
- Waddenzee brede survey

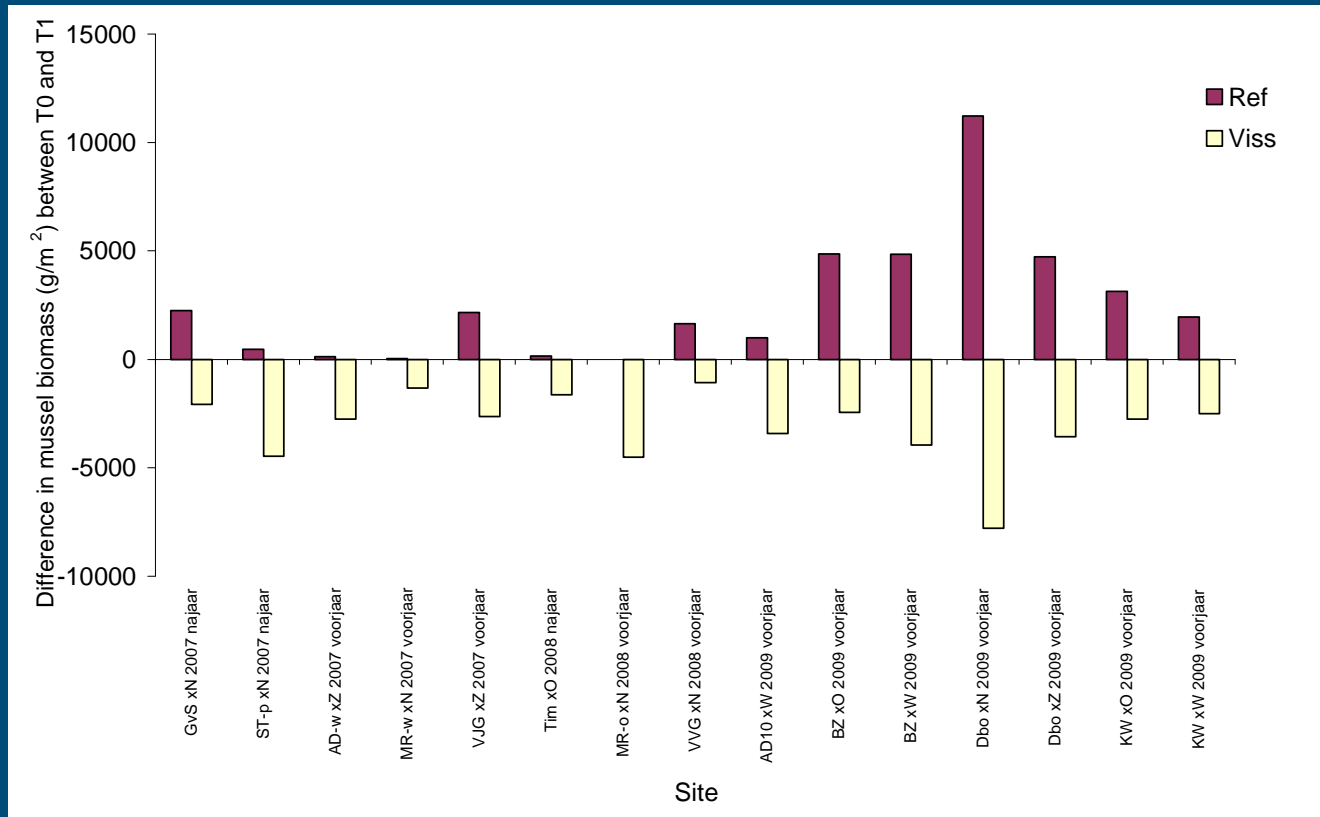
		eindmeting maart 2011														Opm. Grijs = meerdere jaarklassen				
Locatie	Stab krt	Sep-06	Dec-06	Mar-07	Jun-07	Sep-07	Dec-07	Mar-08	Jun-08	Sep-08	Dec-08	Mar-09	Jun-09	Sep-09	Dec-09		Mar-10	Jun-10	Sep-10	Mar-11
TS	1				07	2														X
TX-o2	1			05	-	07	3													X
TX-w	1	05	3	05	1															X
VL-N	1				07	1														X
WM	1												09	1						X
BR	2	05	3	05				nb				kaal		09	3					X
BR-w	2													09	3					X
BR-z	2													09	2					X
GvS	2				07	3														X
GvS-n	2				gemist	07	3													X
LW	2	05	3	05						1										X
ST-p	2				07	3						kaal		09						X
Tim	2								08	3		2		d						X
VL-z	2	05	1	05																X
Waard	2								08	3		d								X
BS-n	3.n													09	3					X
BS-p	3.n													09	3					X
IN	3.n													09	3					X
ST	3.n	05	-	05	2			kaal		2										X
VJG	3.n			06	3		vrijwel	kaal	1		3		2	09	3					X
WK	3.n													09	2					X
ZW	3.n								08	3		3								X
Zwin-w	3.n								08	3		3								X
BS-o	3.v						07	3						(1)						X
BS-w	3.v						07	3												X
KW	3.v									08	3									X
MR-w	3.v	05	-	05.06	3															X
SO	3.v	05	-	05.06	1			+07					+08							X
ZOR	3.v									08	1			d						X
Zwin-o	3.v								08			3								X
DB	4				07	3		3					2							X
MR-o	4	05	-	05.06	2															X
VVG	4						07	3												X
AD10	5									08	3									X
AD-w	5	05	-	05	3															X
BZ	5									08	3			d						X
Dbo	5									08	3			d						X
BZ	4..5													09						X
SO-dp	4													09						X
SO-kant	3													09						X

40 PRODUSvakken

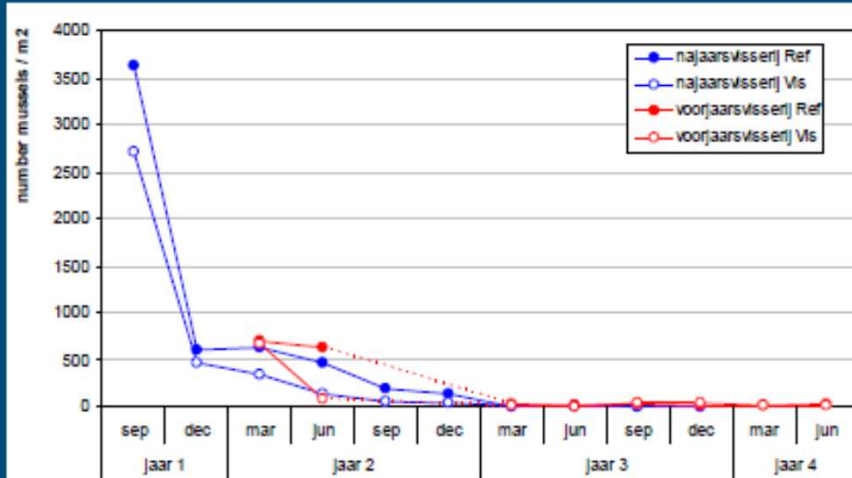
- Bemonsteringen met de zuigkor en de sidescan sonar

PRODUS 3 sublitorale natuurwaarden

Mosselzaadbioomassa op enkele PRODUSvakken voor en na visserij
Bemonsterd met de zuigkor.

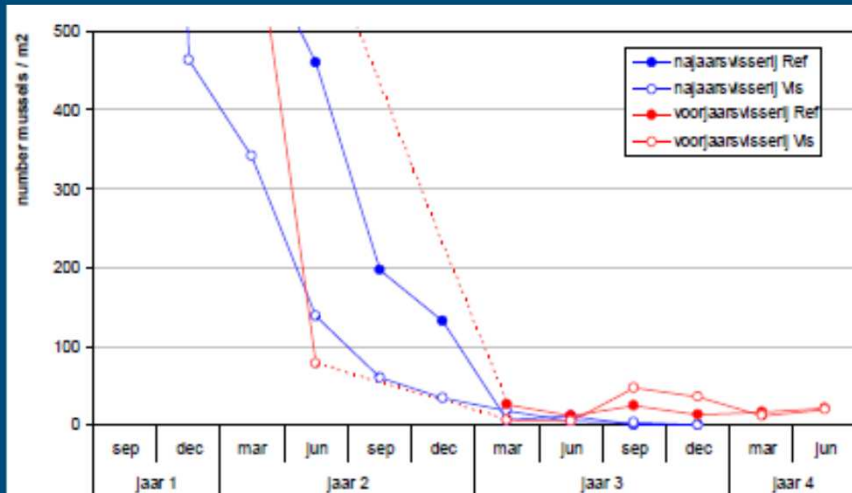

PRODUS 3 sublitorale natuurwaarden

Gemiddeld verloop
mosselaantallen op de
PRODUSvakken.

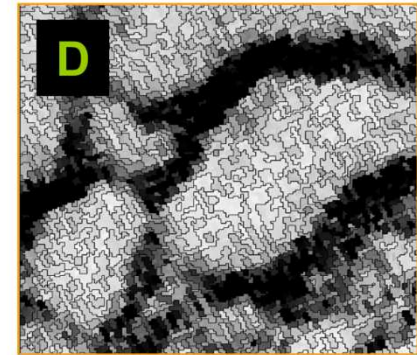
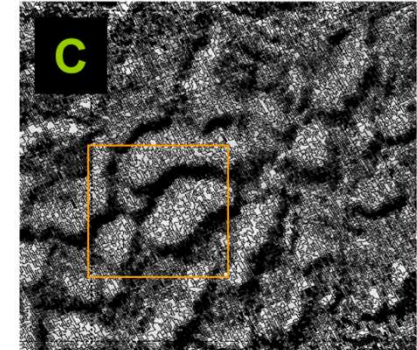
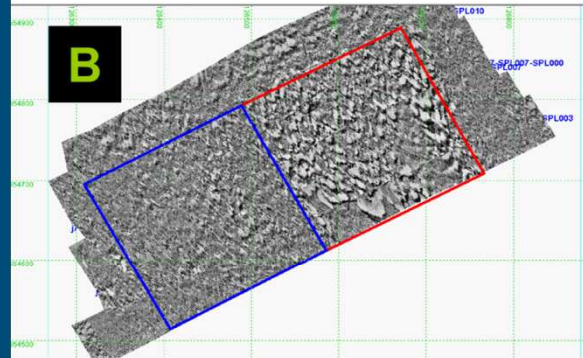
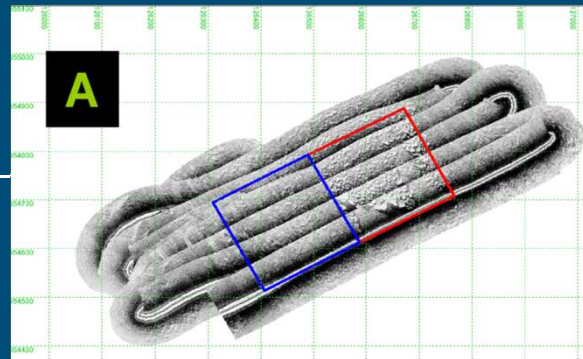
(beperkte dataset)

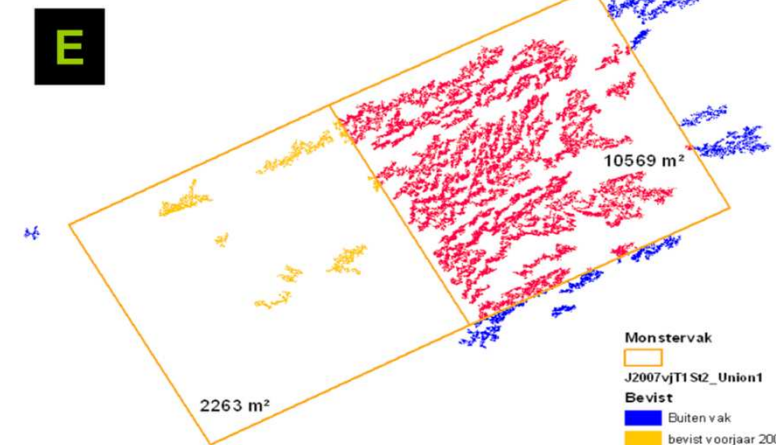

Sidescan sonar analyses met eCognition.

Structuur analyse

Visjagersgaatje T1

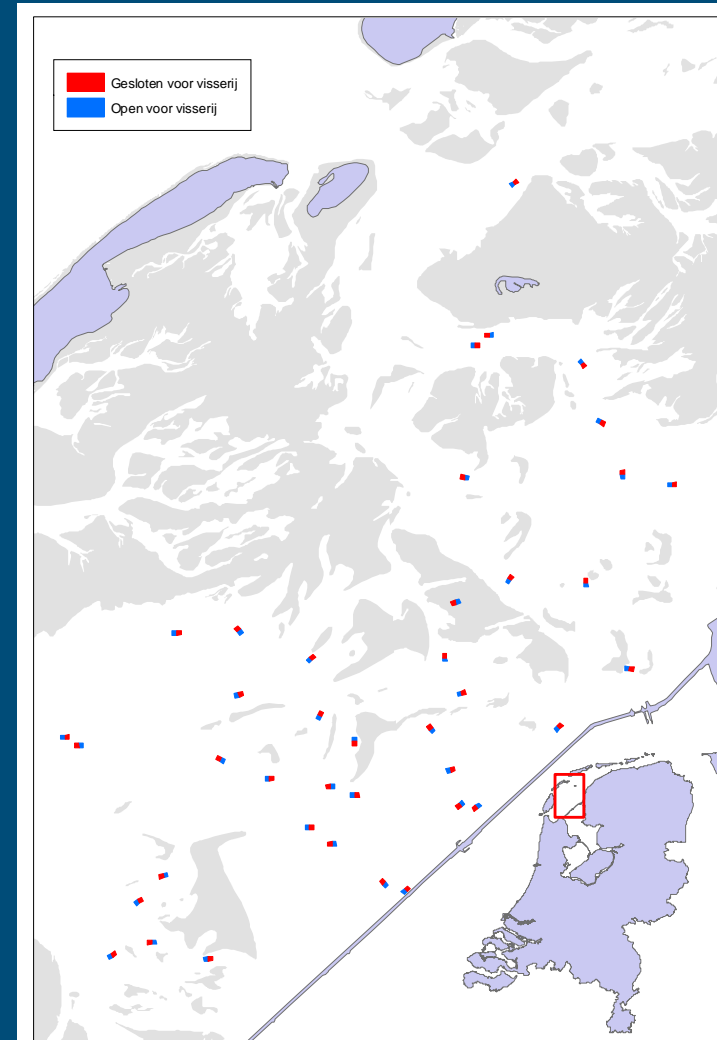

PRODUS 3 sublitorale natuurwaarden

40 PRODUSvakken

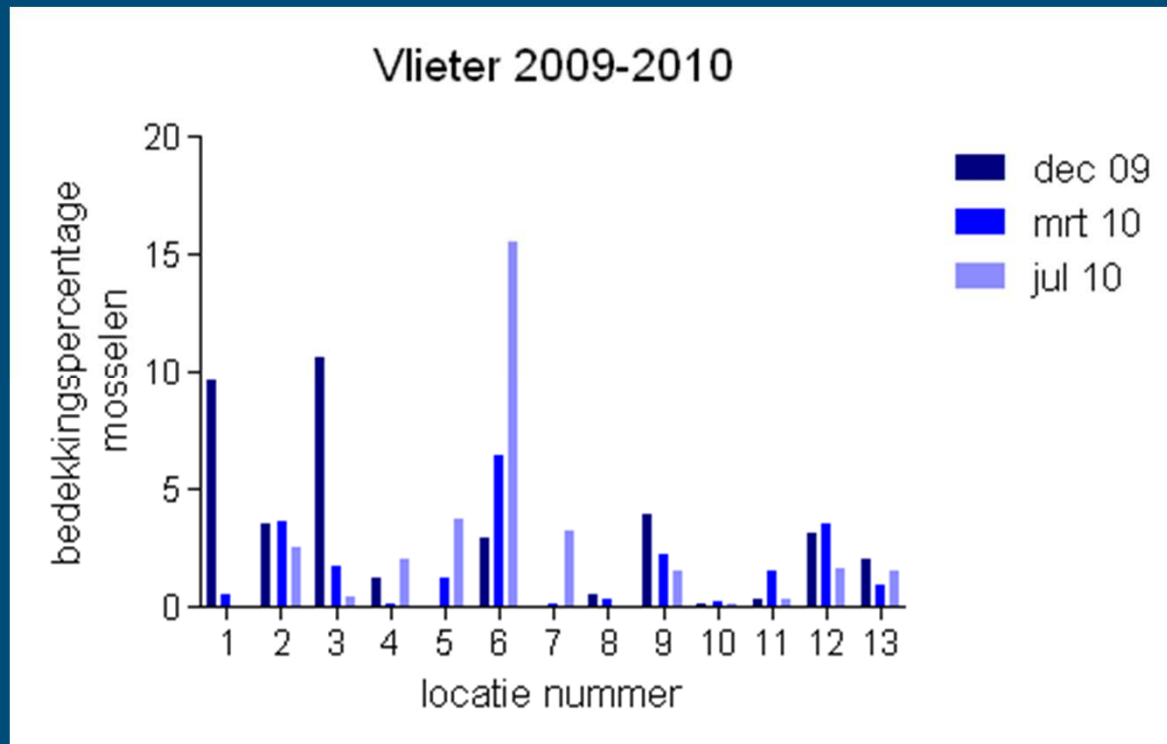
- Op 23 vakken eindopname boxcorer monsters

Transitiegebieden; gesloten mosselbanken in de WZ

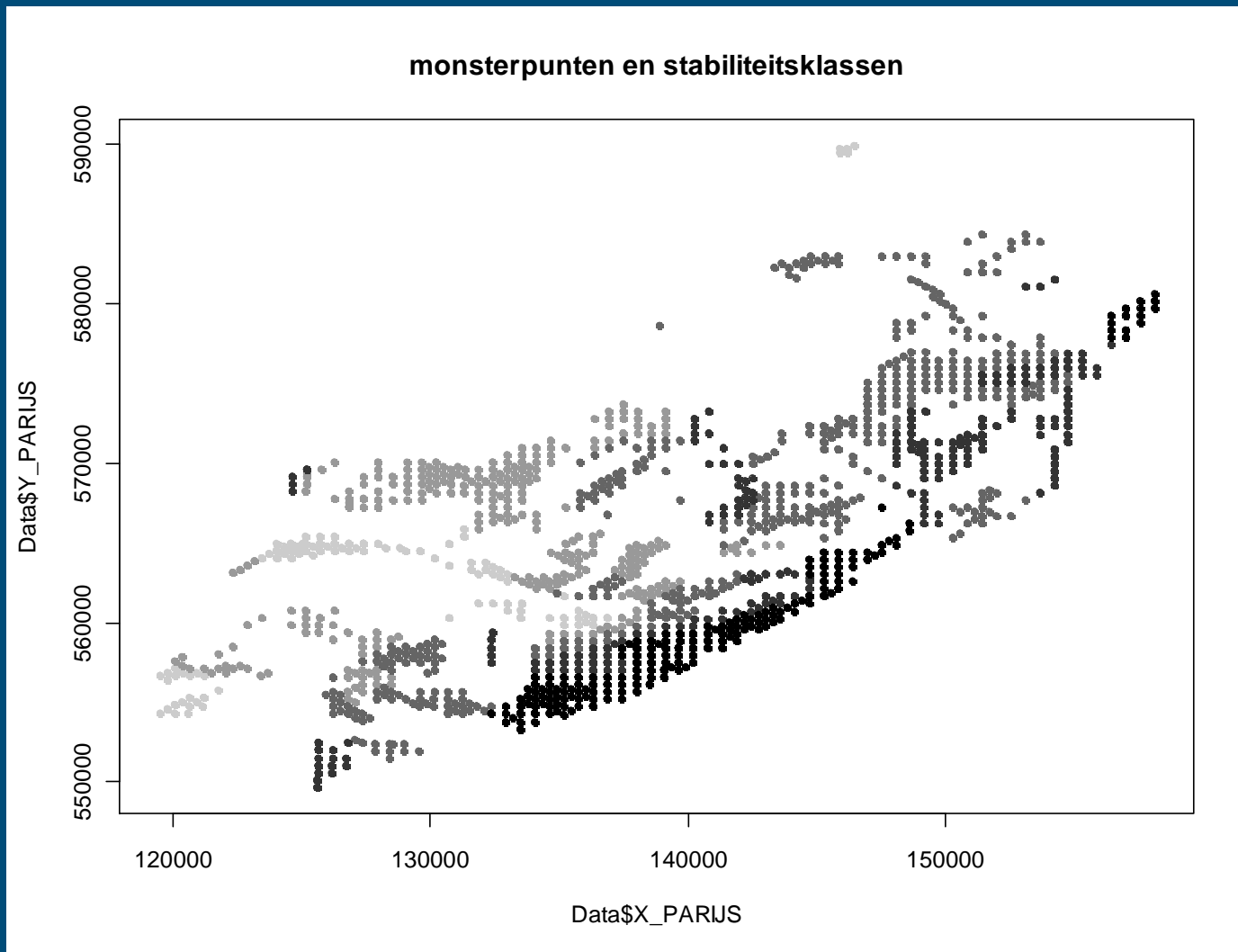
- Vlieter veel schade door zeesterren
- Breezanddijk ligt er mooi bij

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

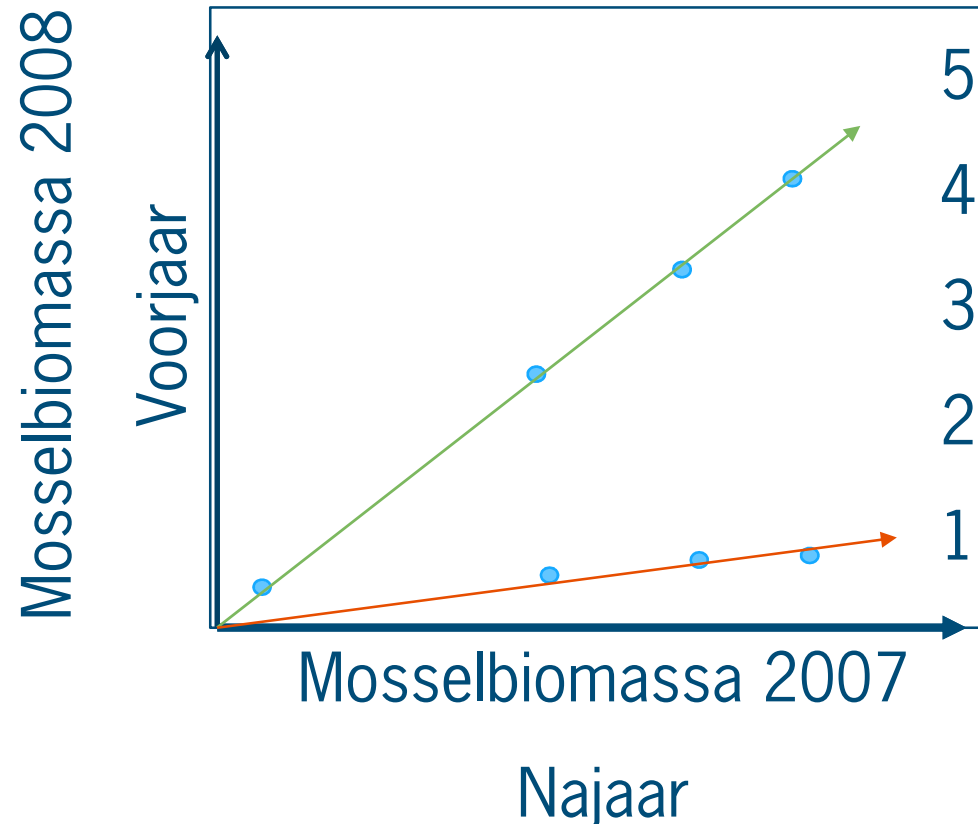
- Najaars- en voorjaarsinventarisaties
  - najaar 2005 – voorjaar 2010
- Winterverliezen per stabiliteitsklasse
- Winterverliezen in relatie tot stabiliteitsfactoren
- Habitatmodellering
- Zeesterrenonderzoek

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

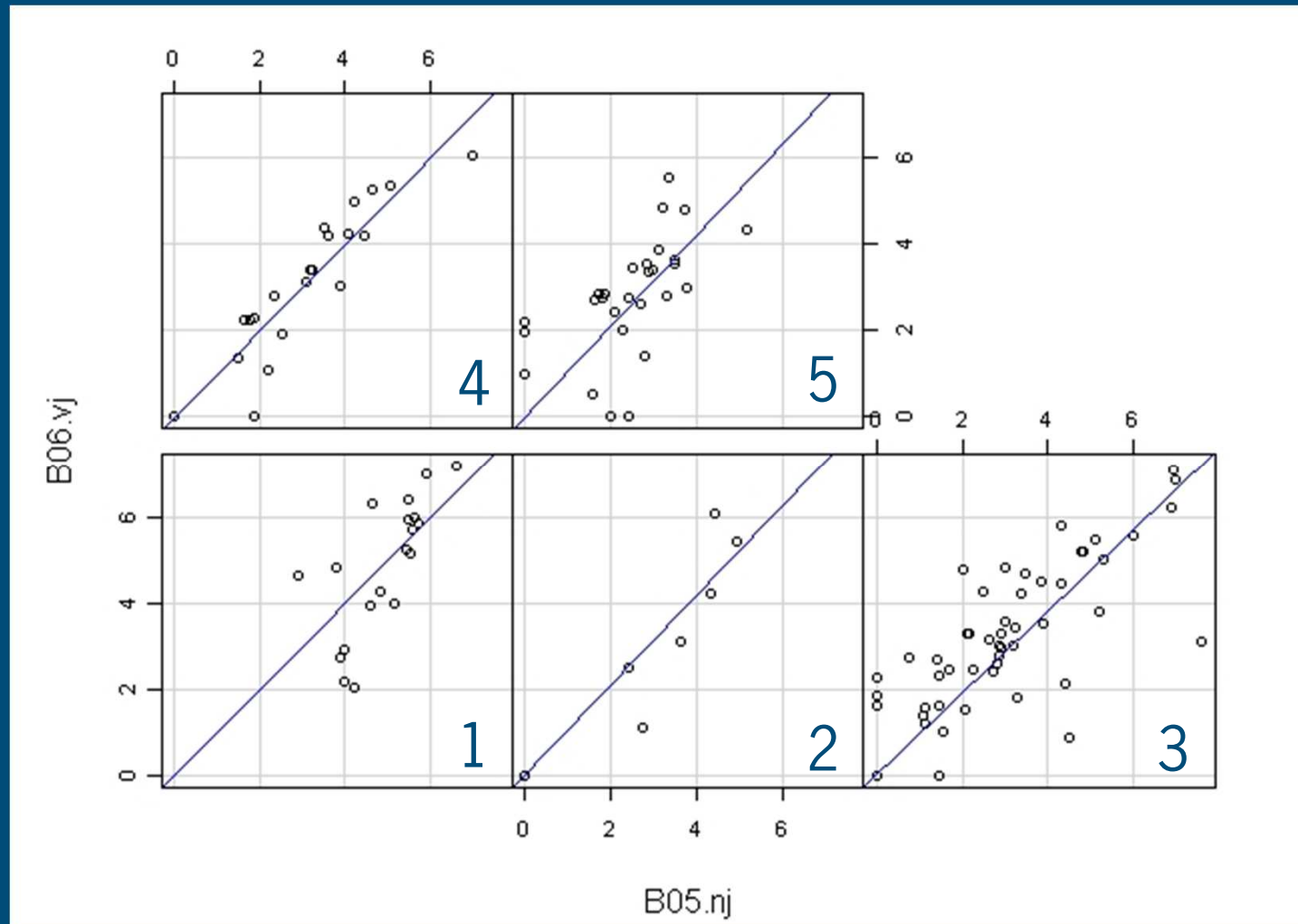

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

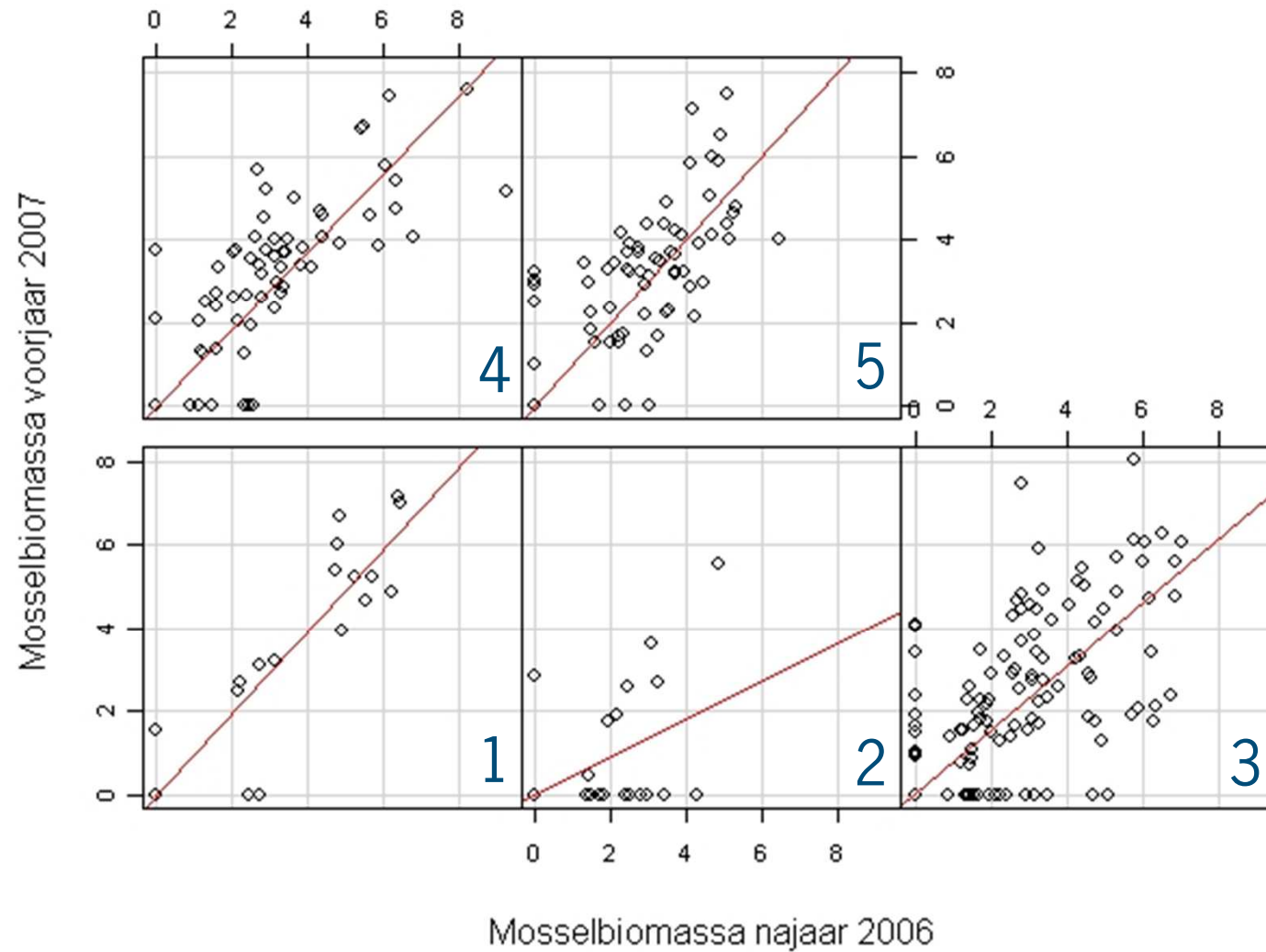
Voorbeeld

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

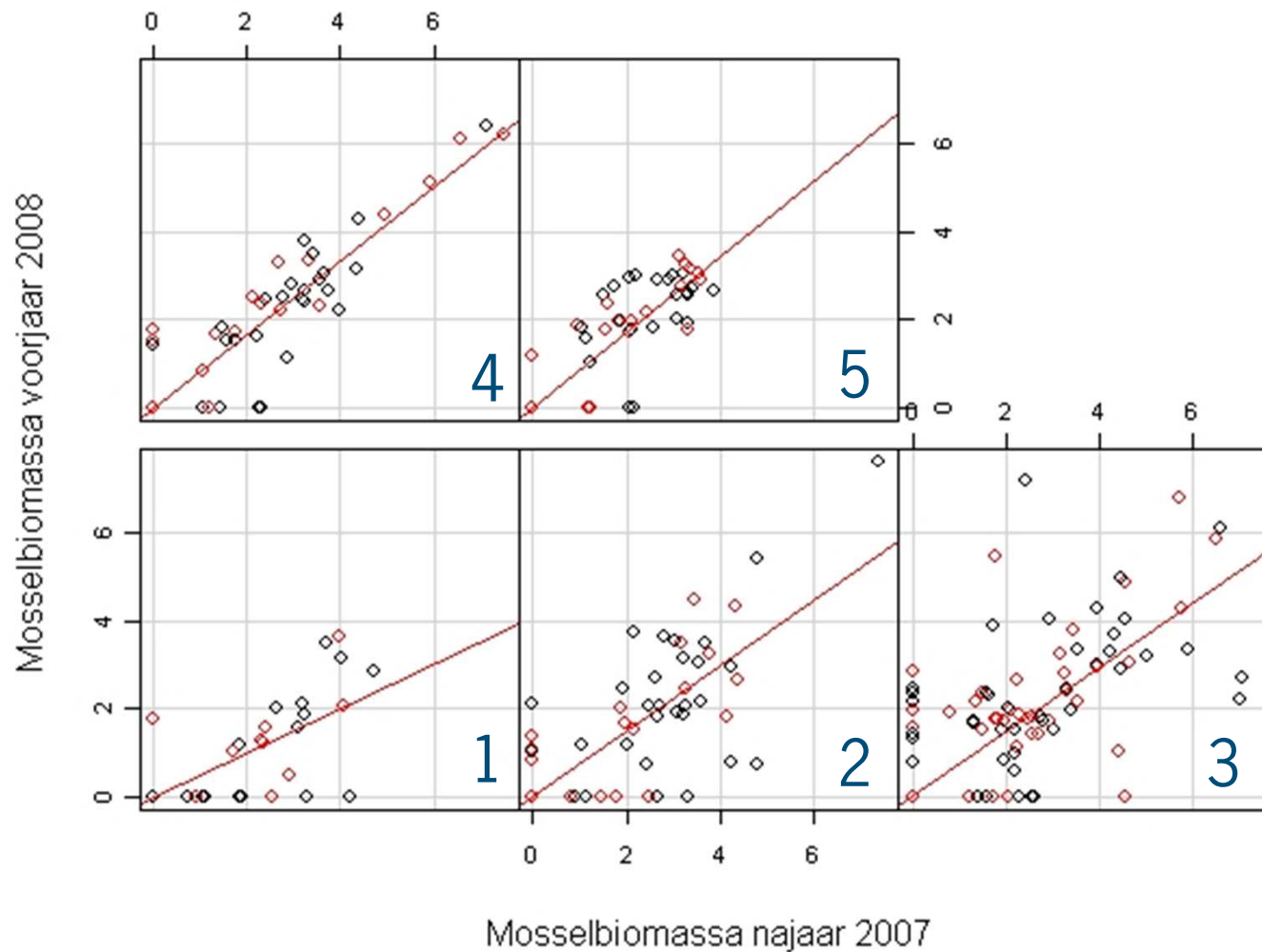

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

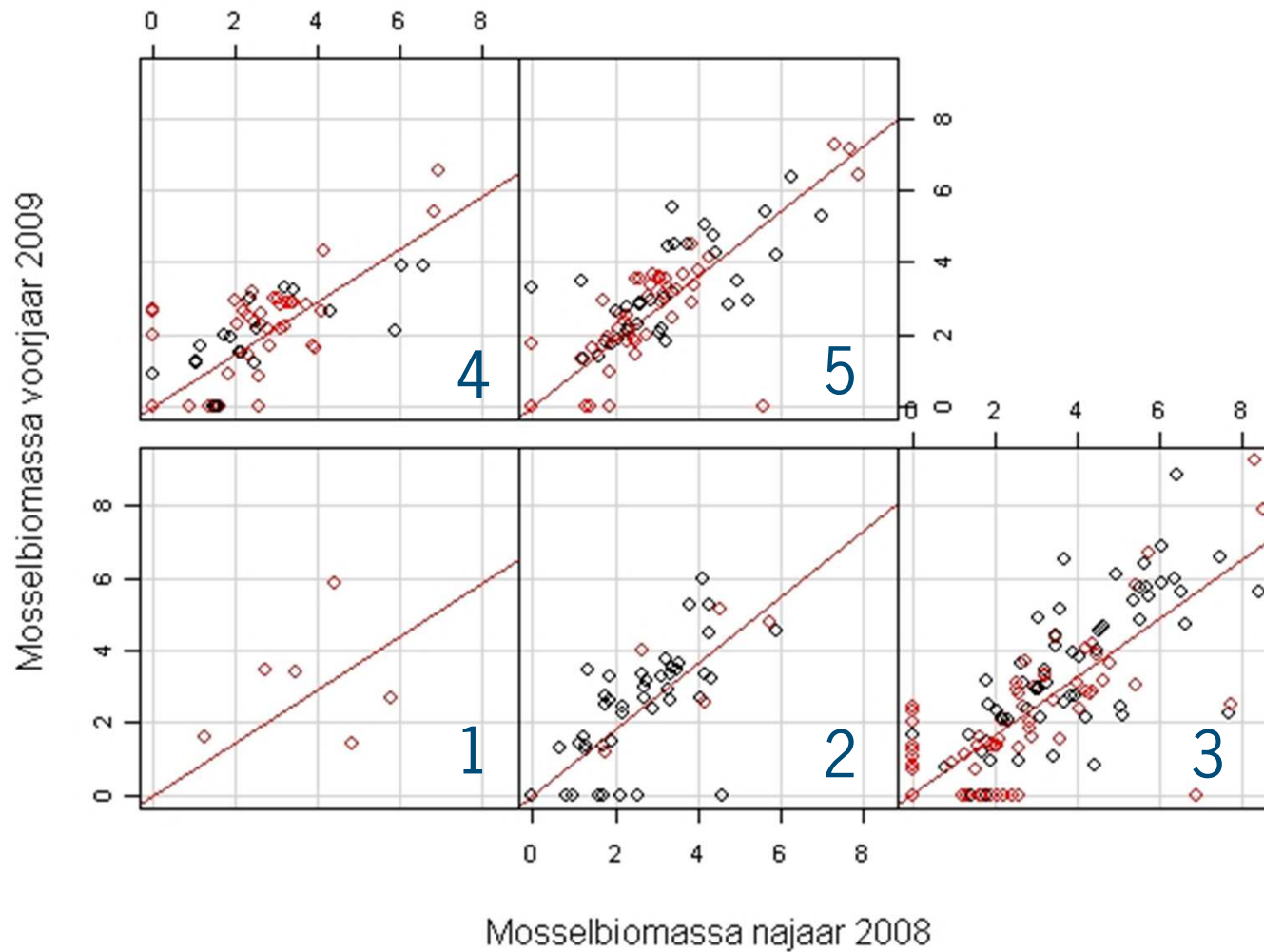

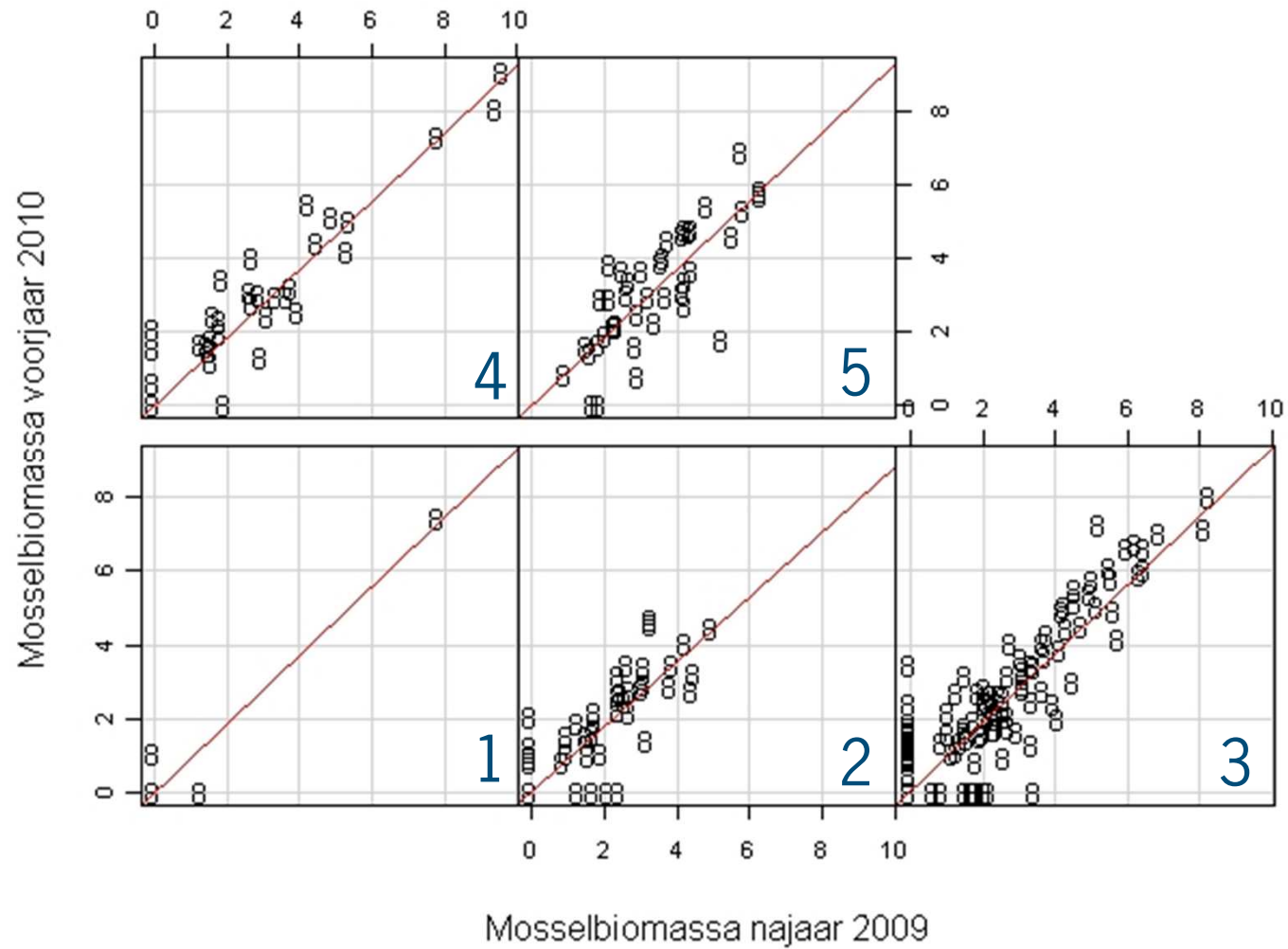
PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

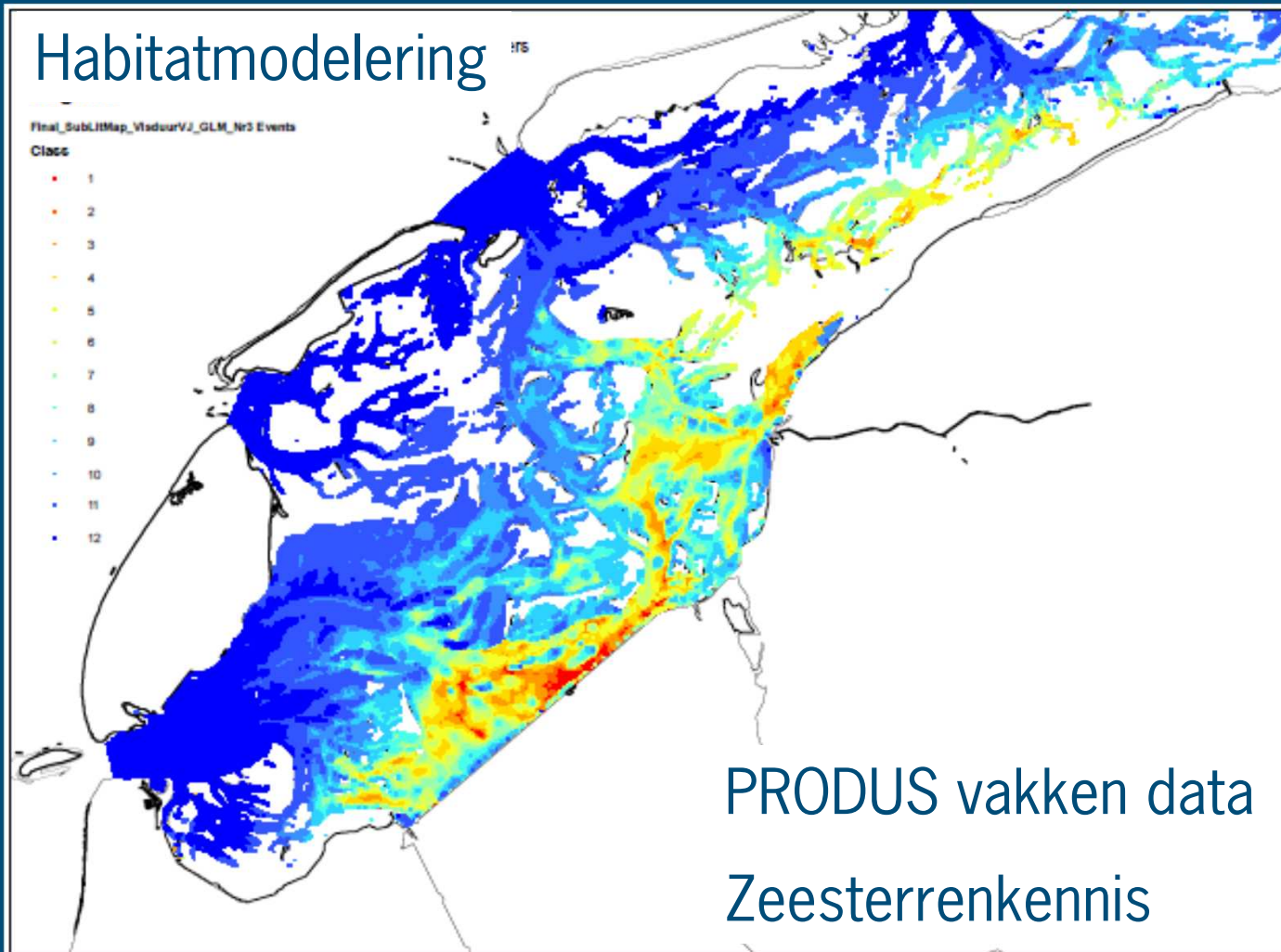
Analyse stabiliteitsfactoren (Stroomsnelheid, Orbitaalsnelheid, Zeesterbiomassa, Diepte, Krabbiomassa, Mosselbiomassa najaar, Stabiliteitsklasse, Visserij-intensiteit)

Mosselbiomassa voorjaar ~

	Mosselbiomassa najaar	50-75%
+	Zeesterbiomassa najaar	<5%
+	Golfwerking/diepte	<5%

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

Habitatmodelering

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

Zeesterrenonderzoek (Antonio Aguera)

Feeding rate

Temperatuur

Zoutgehalte

Zuurstofconcentratie

Hydrodynamiek

Populatiekenmerken

PRODUS 1b Stabiliteitsonderzoek

Conclusies:

PRODUS 3

Het onderzoek nadert afronding

Gesloten banken: vlieter bijna weg, Breezanddijk ok

PRODUS 1b

De winterverliezen zijn klein (kleine rol voor de stabiliteitsklassen)

Zeesterren en golfwerking zijn van belang

Stabiliteitsanalyse op basis van PRODUSvakken van belang

Kwantificeren effect van zeesterren van belang

IMARES

Discussiepunt:
Komt de najaarsvisserij niet te laat?

© Wageningen UR

IMARES
WAGENINGEN UR